

Fizyoterapide Araştırmayı Anlamak

Fizyoterapide Araştırmayı Anlamak

Chris Littlewood ve Stephen May

Çeviri Editörü

Doç. Dr. İlknur NAZ GÜRŞAN

Yardımcı Editörler

Dr. Fzt. Elvan FELEKOĞLU

Uzm. Fzt. Melissa KÖPRÜLÜOĞLU

**CAMBRIDGE
SCHOLARS**

P U B L I S H I N G

Hipokrat
Yayıncılık

© Hipokrat Yayınevi 2022

ISBN: 978-625-7399-82-1

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bölümler içinde kullanılan resim ve bilgilerin sorumluluğu o bölümün yazar(lar)ına aittir.

Orijinal Eser Adı

Understanding Physiotherapy Research

Copyright © 2013 of the original **English** language edition by

Cambridge Scholars Publishing,

Original title: "**Understanding Physiotherapy Research**",

by Chris Littlewood and Stephen May

Türkçe Basım: TURKISH Language Edition Published by Hipokrat Yayınevi, Copyright © 2022

Orijinal Eser Yayıncısı

Cambridge Scholars Publishing

Orijinal ISBN

978-1-4438-4602-8

Editörler

Chris Littlewood ve Stephen May

Çeviri Eser Adı

Fizyoterapide Araştırmayı Anlamak

Çeviri Editörü

Doç. Dr. İlknur NAZ GÜRŞAN

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Ankara Özgür Matbaacılık Basım Yayın Dağ. San. Tic. A.Ş.

1250 Caddesi No: 25 Ostim OSB Yenimahalle / Ankara

Hipokrat
Yayıncılık

Süleyman Sırrı Cad. No:16/2 Sıhhiye
Phone: +90 312 433 03 05 Ankara/TURKEY
www.hipokratkitabevi.com

İÇİNDEKİLER

Şekil Listesi.....	vii
Tablo Listesi.....	ix
Önsöz	xi
Çeviri Editörlerinin Önsözü.....	xiii
Çevire Katkıda Bulunanlar	xv
Bölüm 1	
Kanıtı Dayalı Fizyoterapi	1
Çeviren: Merve KINIK	
Bölüm 2	
Araştırma Tasarımı.....	11
Çeviren: Melissa KÖPRÜLÜOĞLU	
Bölüm 3	
Nitel Araştırma.....	25
Çeviren: Ümit VARLI	
Bölüm 4	
Olgu Çalışması veya Olgu Raporu	39
Çeviren: Ümit VARLI	
Bölüm 5	
Olgu Kontrol Çalışması	45
Çeviren: Zeynep Büşra KARAZEYBEK	
Bölüm 6	
Kohort Çalışmaları.....	53
Çevirenler: Büşra YALDIZ KAYMAZ, Melissa KÖPRÜLÜOĞLU	

Bölüm 7	
Kesitsel Çalışma.....	61
Çeviren: Büşra TURGUT	
Bölüm 8	
Randomize Kontrollü Çalışma.....	71
Çevirenler: Onur KÖRTELLİ, Elvan FELEKOĞLU	
Bölüm 9	
Randomize Olmayan Çalışmalar	81
Çevirenler: Onur KÖRTELLİ, Elvan FELEKOĞLU	
Bölüm 10	
Kontrolsüz Çalışma.....	91
Çeviren: Tuğçe Şirin KORUCU	
Bölüm 11	
Sistematik Derleme.....	103
Çeviren: Erhan SEÇER	
Bölüm 12	
Karşılaşılan Engeller ve Gelecek Yönlendirmeler	113
Çeviren: Erhan SEÇER	
Terimler Sözlüğü.....	117
Ek A.....	121
Dizin.....	123

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2.1: Çalışma tasarımlarına genel bakış

Şekil 2.2: Randomize kontrollü çalışmalar

Şekil 2.3: Randomize olmayan çalışma/yarı deneysel çalışma

Şekil 2.4: Kontrolsüz çalışma

TABLO LİSTESİ

Tablo 1.1: PICOS kullanarak yapılandırılmış temel araştırma stratejisi

Tablo 1.2: Temel araştırma stratejisi uygulaması

Tablo 1.3: Ultrasonun terapötik etkinliği üzerine derlemeler

Tablo 3.1: Dahil edilen çalışmaların özeti

Tablo 4.1: Dahil edilen çalışmaların özeti

Tablo 5.1: Dahil edilen çalışmaların özeti

Tablo 6.1: Dahil edilen çalışmaların özeti

Tablo 7.1: Dahil edilen çalışmaların özeti

Tablo 8.1: Dahil edilen çalışmaların özeti

Tablo 9.1: Dahil edilen çalışmaların özeti

Tablo 10.1: Dahil edilen çalışmaların özeti

Tablo 11.1: Dahil edilen çalışmaların özeti

ÖNSÖZ

Neden araştırma hakkında başka bir kitaba ihtiyaç var? Eğitim ve araştırmalarda yer alan deneyimli kas-iskelet fizyoterapistleri olarak, fizyoterapistlerin tedavi öncesi ve sonrası araştırma kanıtlarıyla uğraşırken yaşadıkları zorlukların farkındaydık. Deneyimlerimize göre, araştırma genellikle fizyoterapi eğitim müfredatına veya klinik uygulamaya bir ek olarak ele alınmaktadır. Araştırma kanıtlarının etkileri ile yalnızca bir ödev veya sunum hazırlarken ilgilenilmektedir. Bu, büyük ölçüde çıkarları olan bir azınlığa bırakılan bir durumdur. Bununla birlikte, kanıta dayalı uygulama çağında, tüm fizyoterapistlerin araştırma çalışmalarının doğasında var olan güçlü yönlerin ve sınırlamaların ve bunun uygulamaları için ne anlama geldiğinin farkında olmaları hayati önem taşımaktadır. Buna rağmen, klinikteki fizyoterapistlerin ve öğrencilerin araştırma bulgularını etkili bir şekilde değerlendirmelerini ve ardından uygulamalarını sağlayan fizyoterapiye özgü metinler yeterli değildir. Genel olarak araştırma hakkında çok sayıda metin bulunmakta, ancak deneyimlerimize dayanarak, fizyoterapi bağlamından yoksun olan bu literatür, araştırmayı anlamının ve araştırmayla ilgilenmenin önünde bir engel teşkil etmektedir.

Bu kitap, bu boşluğu kapatmak için, kas-iskelet sistemi fizyoterapisindeki spesifik araştırma çalışması tasarımlarıyla ilgili olarak klinik odaklı bir dizi metodolojik tartışma sunmaktadır. Kitabın amacı, okuyucuların eleştirel değerlendirme anlayışlarını geliştirebilecekleri ve böylece yayınlanmış araştırmaları okurken güven kazanabilecekleri bir platform sunmaktır. Okuyucunun aşına olduğu bir klinik dilde doğrudan ilgi çeken bir konuyu tartışarak katılımı sürdürmek için kitap boyunca fizyoterapiye odaklanılmıştır. Deneyimlerimiz, klinisyenlerin ve öğrencilerin soyut kavramları bir konudan diğerine uygulamaya çalışırken kaybolduğunu gösteriyor. Eğer tanıdık geliyorsa bu kitap tam size göre. Amacımız, klinik, eğitimsel veya yönetimsel alanlarda, araştırma kanıtlarını uygulamalarına entegre etme ihtiyacı olan herkes için erişilebilir ve anlaşılabilir olan başlangıç düzeyinde bir metin sunmaktır.

En önemli eserlerde olduğu gibi, bu kitap da iki kişinin çalışmasının ürünü değildir. Geçmişteki ve şimdiki öğrencilerimize, sordukları sorularla bu kitabın oluşmasını teşvik ettikleri için minnettarız. Ayrıca bu çalışmanın taslaklarını gözden geçirmek ve bu süreçte faydalı yorumlar sunmak için zaman ayıran arkadaşım ve meslektaşım olan Ken Chance-Larsen ile arkadaşım ve kayınpederim olan Keith Hemsley'e minnettarız.

ÇEVİRİ EDITÖRLERİNİN ÖNSÖZÜ

Ülkemizde ve dünyada interdisipliner sağlık ekibinin önemli bir üyesi olan fizyoterapistler 1940’lardan sonra klinik çalışmalarının yanında bilimsel çalışmalar da yürütmeye başlamış ve araştırma yöntemlerine olan ilgi giderek artış göstermiştir. Buna bağlı olarak da son yıllarda fizyoterapi ve rehabilitasyonun farklı alanlarındaki araştırma sayısı ve klinik uygulamalar ile ilgili kanıt dayalı bilgilerde önemli bir kazanım sağlanmıştır.

Bilimsel araştırma planlamadan önce karar verilmesi gereken en önemli noktalardan biri oluşturulan soruya uygun araştırma tasarımı belirlemektir ve bu bazen araştırmacılar için zorlayıcı olabilir. Alanda çok sayıda bilimsel makalesi bulunan Chris Littlewood ve Stephen May tarafından yazılan bu kitap fizyoterapi ve rehabilitasyon alanında en sık kullanılan araştırma tasarımlarına yer vermiş, bu tasarımlar örnek bilimsel çalışmalar ve bu çalışmaların eleştirel değerlendirmesi sistemi ile birlikte sunulmuştur.

Bu kitabın fizyoterapi ve rehabilitasyon eğitimi alan lisans ve lisansüstü öğrencileri için araştırma yöntemleri alanında temel bir bilgi kaynağı olarak yer almasını, alanda çalışan ve araştırma yapmaya gönül veren tüm fizyoterapistler için faydalı olmasını umut ediyor, araştırmacılara eleştirel bakış açısını sevdirmesini diliyoruz.

Bu kitabın Türkçe’ye kazandırılmasında emeği geçen İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı yüksek lisans programı mezunlarına yoğun ve titiz çalışmalarından dolayı teşekkürlerimizi sunarız.

Bu kitabın Türkçe’ye çeviri izni, dizgi ve basım aşamalarında görev alan Ali Çelik ve Hüseyin Çağlıkasap başta olmak üzere Hipokrat Kitabevi çalışanlarına teşekkürlerimizi sunarız.

Koşulsuz maddi katkıları ile kitabımızın basım aşamasına verdikleri desteklerinden dolayı Medent Akademi’ye teşekkürlerimizi sunarız.

Yol gösterici ve faydalı olması dileği ile...

Doç. Dr. İlknur NAZ GÜRŞAN

Dr. Fzt. Elvan FELEKOĞLU

Uzm. Fzt. Melissa KÖPRÜLÜOĞLU

ÇEVİRİYE KATKIDA BULUNANLAR

Çeviri Editörü

Doç. Dr. İlknur NAZ GÜRŞAN

Yardımcı Editörler

Dr. Fzt. Elvan FELEKOĞLU

Uzm. Fzt. Melissa KÖPRÜLÜOĞLU

Çeviri Kurulu

Dr. Fzt. Elvan FELEKOĞLU

Uzm. Fzt. Büşra TURGUT

Uzm. Fzt. Büşra YALDIZ KAYMAZ

Uzm. Fzt. Erhan SEÇER

Uzm. Fzt. Melissa KÖPRÜLÜOĞLU

Uzm. Fzt. Merve KINIK

Uzm. Fzt. Onur KÖRTELLİ

Uzm. Fzt. Tuğçe Şirin KORUCU

Uzm. Fzt. Ümit VARLI

Uzm. Fzt. Zeynep Büşra KARAZEYBEK

